

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie, met inhoudelijke reactie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Vorming Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)

(Openbare internetconsultatie van 13 februari 2023 tot en met 27 maart 2023)

Inhoud

DEEL 1 - INTRODUCTIE	3
DEEL 2 - SAMENVATTING VAN DE INGEDIENDE REACTIES, MET EEN INHOUDELIJKE REACTIE VAN DE MINISTER VAN IENW	6
Deel 3: HOOFDLIJNEN VAN DE INHOUDELIJKE REACTIES	9

DEEL 1 - INTRODUCTIE

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) werkt aan de vormgeving en instelling van een Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS). Dit wordt de opvolger van de Commissie Regionaal Overleg Schiphol (CROS) en de Omgevingsraad Schiphol (ORS).

IenW wil de MRS juridisch onderbrengen in de Wet luchtvaart. Deze gehele wetswijziging kost minstens een jaar. Het ministerie vindt het belangrijk dat de belangen van omwonenden van Schiphol in de tussentijd goed worden behartigd. Om snel te kunnen starten met de MRS past de Minister van IenW de Regeling CROS aan.

Doel en doelgroep

De MRS wordt een wettelijk overleg- en adviesorgaan over luchtvaartangelegenheden rondom Schiphol. Dit orgaan gaat zich richten op beleid over leefomgevingskwaliteit en maatschappelijke inbreng leveren aan concrete projecten om hinder te voorkomen of te verminderen. Het MRS verzamelt hiertoe maatschappelijke ideeën, zorgen en aandachtspunten over de kwaliteit van de leefomgeving rondom Schiphol en brengt adviezen uit. Bijvoorbeeld aan het ministerie of aan Schiphol. In die adviezen kunnen meerdere gezichtspunten naast elkaar bestaan.

De MRS gaat gevraagd en op eigen initiatief adviseren, denkt na over de leefomgevingskwaliteit en brengt de gedachten hierover naar voren. Dat wordt allemaal in deze regeling vastgelegd.

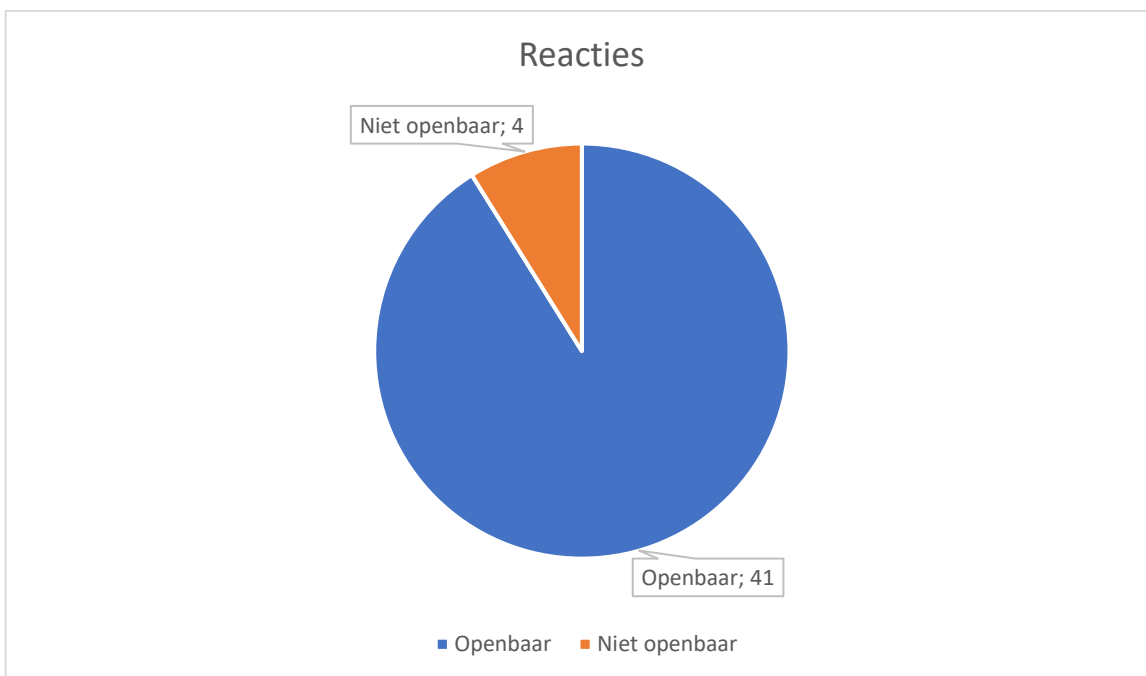
De wijziging is van belang voor bewoners, organisaties, overheden en belanghebbenden in de omgeving van de luchthaven Schiphol. Daarom is in een dialoog met de omgeving gesproken over wat het doel, de opzet en de taken van de nieuwe Maatschappelijke Raad kan zijn. Op de uitkomsten van die dialoog is de ontwerpregeling gebaseerd.

De internetconsultatie

Als onderdeel van de voorbereiding van deze regeling heeft het ministerie een internetconsultatie gehouden via www.internetconsultatie.nl van 13 februari 2023 tot en met 27 maart 2023.

Ontvangen reacties

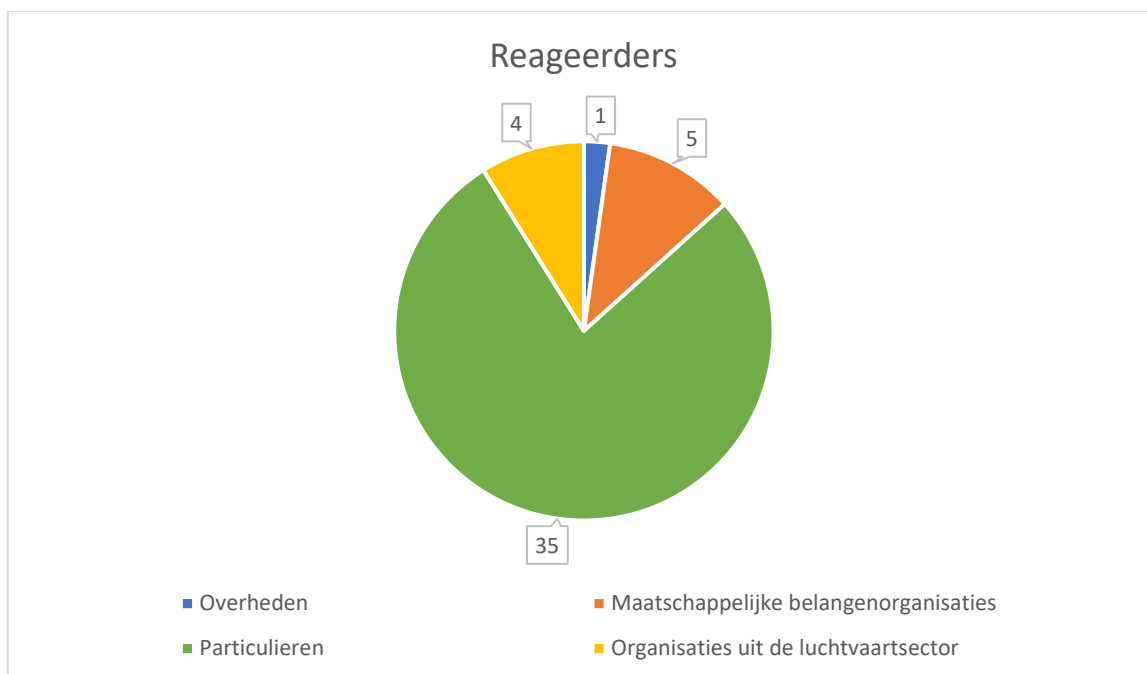
In totaal zijn 45 reacties binnengekomen. Hiervan zijn er 41 openbaar en 4 niet openbaar.

Figuur 1. Cirkeldiagram dat weergeeft welke reacties openbaar en niet-openbaar zijn gepubliceerd.

De openbare reacties zijn afkomstig van:

- Overheden: 1 reactie
- Maatschappelijke belangenorganisaties: 5 reacties
- Particulieren: 35 reacties
- Organisaties uit de luchtvaartsector: 4 reacties

Figuur 2. Cirkeldiagram dat weergeeft van wie de reacties afkomstig zijn.

Het ministerie dankt alle 45 indieners voor het uiten van hun betrokkenheid door een reactie in te dienen. De reacties zijn gebruikt om de Regeling transitie CROS-MRS aan te scherpen.

Korte samenvatting van de reacties

Er waren ondersteunende reacties ondersteunend aan de regeling. Een ander deel van de reacties was negatief over Schiphol en het beleid van IenW. Er zijn ook kritiekpunten en voorstellen voor verbetering gedaan op de regeling.

Bewoners en bewonersorganisaties

Omwonenden reageren over het algemeen positief op het voorstel van een sterk participatiegremium, maar maken zich zorgen over de slagkracht ten opzichte van de macht die de sector heeft. Ook zijn zij sceptisch ten opzichte van het algemene Schipholbeleid van IenW. Een aantal voorstellen van bewoners en bewonersorganisaties heeft de minister kunnen overnemen in de regeling en toelichting.

Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS)

De BRS ondersteunt de regeling, maar vraagt wel extra aandacht voor een sterkere verankering van de interbestuurlijke samenwerking. Hierop is de toelichting op de regeling aangepast.

Luchtvaartsector

Partijen uit de luchtvaartsector hebben verschillend op de regeling gereageerd. Er is steun voor de regeling, maar er zijn ook aandachtspunten ingebracht. Daar is op sommige punten de toelichting op aangescherpt.

Een aantal luchtvaartmaatschappijen reageren negatief op de regeling. Zij onderschrijven de vorming van de MRS en geven ook aan daar zelf geen zitting in te willen nemen, maar geven in hun reacties op de regeling ook aan dat het ontwerpvoorstel onwettelijk is, omdat zij niet in staat zijn hun wettelijke taken uit te kunnen voeren (artikelen 8.23a en 8.35 Wet luchtvaart). Hierop is de regeling enigszins aangescherpt:

- Toegevoegd is dat met deze regeling de MRS wordt aangewezen als regionaal orgaan dat in plaats van de CROS adviseert over experimenten (artikel 8.23a);
- In de toelichting is aangevuld dat pro forma-leden wel door de commissie worden uitgenodigd om deel te nemen aan vergaderingen indien gewenst of noodzakelijk. Bijvoorbeeld in het kader van artikel 8.34 van de wet dat het overleg betreft tussen betrokkenen om een gebruik van de luchthaven te bevorderen dat zoveel mogelijk recht doet aan de belangen van die betrokkenen.

In deel 3 zijn een aantal citaten opgenomen, die gezamenlijk een beeld geven van de ingediende reacties.

Verwerken reacties

Na afloop van de consultatieperiode zijn alle reacties bekeken en ingedeeld naar thema. Per thema is in deel 2 een samenvatting van de ingebrachte reacties gegeven, evenals een inhoudelijke reactie vanuit het ministerie daarop.

De reacties hebben tot 4 wijzigingen in de regeling en een aantal aanpassingen in de toelichting geleid. Deze wijzigingen zijn aan het einde van deel 2 weergegeven.

DEEL 2 - SAMENVATTING VAN DE INGEDIENDE REACTIES, MET EEN INHOUDELIJKE REACTIE VAN DE MINISTER VAN IENW

1. Thema: Doelstellingen, taken en bevoegdheden

Een groot deel van de reacties ondersteunt de vorming van een sterk participatieplatform in de vorm van de MRS. Tegelijkertijd zijn er bij sommige indieners twijfels of deze MRS wel genoeg bevoegdheden krijgt. Ook was er kritiek op de ontwerpregeling: er zou onvoldoende scherp zijn opgenomen hoe deze regeling zich verhoudt tot de wettelijke taken en bevoegdheden van de CROS uit de wet luchtvaart.

Daarnaast zijn er bij sommige indieners ook twijfels over de nieuwe MRS. Deze zou niet op kunnen tegen de macht en geld van de luchtvaartsector. Er worden voorstellen gedaan voor verzwaring van de MRS in doelstellingen, bevoegdheden en rechten, lidmaatschappen en budget. Er zijn ook voorstellen gedaan om de raad een adviesorgaan te laten zijn over het gehele luchtvaartdossier, en niet alleen voor Schiphol.

Ten slotte is er vanuit sommige partijen uit de luchtvaartsector kritiek op de ontwerpregeling die onvoldoende recht zou doen aan de wettelijke positie van deze partijen.

Reactie IenW:

De minister heeft vertrouwen dat de MRS een stevige positie gaat krijgen in de beleidsontwikkeling rondom Schiphol. Concreet krijgt de MRS de taak om gevraagd en ongevraagd advies te geven over onderwerpen die raken aan leefomgevingskwaliteit rondom Schiphol en is meer budget beschikbaar gesteld voor het ondersteunend bureau om deze taak waar te kunnen maken. Ook is in het ontwerp van de MRS opgenomen dat de minister een appreciatieverplichting heeft op adviezen van de MRS. Dit betekent concreet dat de minister moet reageren op de (on)gevraagde adviezen van de MRS en daarmee kleur moet bekennen over wat hij wel/niet overneemt.

Ook krijgt de MRS ondersteuning vanuit experts en is er budgetruimte voor eigen onderzoek. Dit verstevigt de positie van de MRS ten opzichte van de ORS.

Naar aanleiding van de actualisatie van de uitvoeringsagenda luchtvaartnota¹ wordt er verkend of een aanvullend participatiegremium, zoals bijvoorbeeld een (inter)nationale klankbordgroep, ingesteld kan en moet worden.

Daarnaast gaat IenW met de luchtvaartsector in gesprek om tot een structurele afstemming te komen, bijvoorbeeld via een nieuwe overlegorgaan.

Ten slotte is een aantal suggesties overgenomen en verwerkt in de regeling.

2. Thema: Deelnemers MRS

Een aantal reacties in de consultatie gaan in op de verschillende deelnemers in de MRS. Zo wordt er gevraagd of Schiphol en de luchtvaartsector geen deel mogen uitmaken van de MRS, worden er vragen gesteld over de rol van experts, zijn indieners benieuwd naar wat de Open Schil inhoudt en wordt er gevraagd naar het reizigersbelang binnen de MRS.

Er zijn een aantal suggesties gedaan om voor de Oostbaan een aparte vertegenwoordiging te realiseren.

---

¹ Uitvoeringsagenda Luchtvaartnota Actualisatie 2023

[Uitvoeringsagenda Luchtvaartnota Actualisatie 2023 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Reactie IenW:

In het ontwerp van de MRS is weergegeven hoe de nieuwe MRS eruit komt te zien: een vaste vertegenwoordiging van omwonenden, maatschappelijke organisaties en experts. In de regeling is aangescherpt dat de experts een ondersteunende rol hebben ten opzichte van de omwonenden en maatschappelijke organisaties.

Als het gaat om de invulling van deze drie groepen is het zo dat de MRS zelf gaat over de voordracht en benoeming van haar leden. In het geval van omwonenden is ervoor gekozen om verkiezingen te organiseren, om ervoor te zorgen dat de verschillende deelbelangen van bewonersgroepen goed gerepresenteerd worden binnen de MRS. Voor maatschappelijke organisaties en experts geldt dat zij worden voorgedragen en benoemd door de voorzitter. Hier kan ook een maatschappelijke organisatie bij zitten die het belang van de reizigers vertegenwoordigt.

De open schil is bedoeld als een instrument om meer diverse groepen bewoners te betrekken via vernieuwende methodieken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan veldonderzoeken waarbij MRS-leden de straat op gaan om input op te halen of een roadshow waarbij de MRS verschillende buurthuizen en scholen aandoet om het gesprek met de omgeving aan te gaan. De nieuwe MRS is straks aan zet om samen met het ministerie de Open Schil vorm te geven.

De minister staat open voor aparte vertegenwoordiging van de Oostbaan. Naar aanleiding van de consultatiereactie is dit samen met de voorzitter verkend. Er bleek geen draagvlak voor een dergelijk voorstel bij de andere betrokkenen bij de MRS in oprichting. In de evaluatie van het kiesstelsel over 2 jaar zal dit punt worden meegenomen.

3. Thema: Schijnparticipatie

Een deel van de reacties gaat over het onderwerp "schijnparticipatie". Zij geven aan dat participeren in het Schipholdossier geen zin heeft, omdat IenW of Schiphol daar uiteindelijk toch niks mee doen. In sommige gevallen gaan de opmerkingen ook specifiek over deze internetconsultatie.

Reactie IenW:

De minister herkent dat indieners bang zijn voor "schijnparticipatie" uit andere gesprekken met bewoners. Het kabinet heeft besloten een nieuwe balans aan te brengen tussen Schiphol en haar leefomgeving en ook om regie terug te pakken op deze kwestie. Dit biedt perspectief voor omwonenden en laat zien dat de signalen uit de omgeving gehoord worden en vertaald worden naar besluiten. Door de appreciatieverplichting van adviezen van de MRS is geborgd dat altijd wordt gereageerd op adviezen. Daar waar geen gevolg wordt gegeven aan een advies wordt onderbouwd waarom dat niet het geval is. Evenwel zal altijd sprake blijven van een belangenafweging en zal vaak van geen van de partijen de wensen volledig ingevuld kunnen worden. Dit kan door sommige partijen ervaren worden als "schijnparticipatie". De realiteit blijft dat alle inbreng en belangen zorgvuldig worden meegewogen bij besluitvorming.

Bovenstaande geldt ook voor deze consultatie. De reacties zijn zorgvuldig geanalyseerd en op een aantal onderdelen is de regeling aangepast. Bovendien krijgen alle inbrengers een reactie. Daarmee is geprobeerd recht te doen aan de ideeën en inbreng van hen die een reactie hebben ingediend.

4. Thema: Inhoudelijke reacties

Een deel van de reacties gaat niet zozeer over de MRS, maar betreft klachten, vragen of suggesties over het beleid van IenW over Schiphol.

Reactie IenW:

Deze signalen zijn herkenbaar en onderstrepen het belang van een nieuwe balans tussen Schiphol en haar leefomgeving.

Wijzigingen Regeling transitie CROS-MRS

Wijziging	Voor consultatie	Na consultatie
	<u>Opschrift regeling</u>	
1	Gelet op artikel 8.36 van de Wet luchtvaart;	Gelet op artikel 8.23a, eerste en negende lid, en artikel 8.36 van de Wet luchtvaart;
	<u>Artikel 1 regeling</u>	
2	<i>bewonersorganisatie</i> : organisatie als bedoeld in het verkiezingsreglement van de Maatschappelijke Raad Schiphol;	<i>bewonersorganisatie</i> : groep van bewoners, geheel of gedeeltelijk wonende binnen de 45 dB(A) Lden contour op basis van 500.000 vliegtuigbewegingen, die zich heeft verenigd met het doel actief mee te praten en te adviseren over de kwaliteit van de leefomgeving rondom Schiphol;
	<u>Artikel 2 regeling</u>	
3	De rol van de commissie wordt vervuld door de Maatschappelijke Raad Schiphol	<p>1. De Maatschappelijke Raad Schiphol wordt aangewezen als ander regionaal orgaan bedoeld in artikel 8.23a, eerste en negende lid, van de wet.</p> <p>2. De rol van de commissie, bedoeld in artikel 8.23a, zevende en achtste lid, en afdeling 8.7, titel 8.2, van de wet, wordt vervuld door de Maatschappelijke Raad Schiphol.</p> <p>3. De rol van de Omgevingsraad Schiphol, bedoeld in de artikelen 8.17a, 8.17b en 8.23a, van de wet zoals deze komen te luiden na de inwerkingtreding van Wet van 9 maart 2016 tot wijziging van de Wet luchtvaart in verband met de invoering van een nieuw normen- en handhavingstelsel voor de luchthaven Schiphol en enige andere wijzigingen (Stb. 2016, 119-n1) wordt vervuld door de Maatschappelijke Raad Schiphol.</p>
	<u>Artikel 3 regeling</u>	
4	De commissie heeft in het kader van de in artikel 8.35 van de wet bedoelde taak, tot taak: a. het kanaliseren van maatschappelijke perspectieven die bijdragen aan de leefomgevingskwaliteit rond Schiphol;	De commissie heeft in het kader van de in artikel 8.35 van de wet bedoelde taak, tot taak: a. het kanaliseren van maatschappelijke perspectieven die bijdragen aan de verbetering van de leefomgevingskwaliteit rond Schiphol;

Deel 3: HOOFDLIJNEN VAN DE INHOUDELIJKE REACTIES

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst, aan de hand van parafraseren en samenvattingen uit individuele reacties. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

Omwonenden/belanghebbenden

- De macht van de sector is te groot, ministerie luistert toch niet naar adviezen MRS;
- Participeren in het Schipholdossier heeft geen zin, omdat IenW of Schiphol daar uiteindelijk toch niks mee doen;
- Meedoen vanuit adviesrol is zinloos. Leden BRS, RvC /RvA Schipholgroep en politici kunnen/zullen dit gewoon naast zich neerleggen;
- Benoem een Nationale Raad Luchtvaart die verder gaat dan de MRS (budget ca 200 miljoen);
- Verander de naam naar Maatschappelijke Adviesraad Schiphol;
- MRS moet een nationaal kennisinstituut worden dat belangen behartigt van alle omwonenden van vliegvelden, verder dan alleen voor SPL;
- De MRS moet gevraagd en ongevraagd adviezen kunnen geven aan de regering;
- De MRS zal moeten bestaan uit ervaringsdeskundigen, milieu organisaties, Raad vd leefomgeving, gezondheidsraad, de ombudsman, geluidsdeskundigen;
- MRS moet een organisatie zijn van betaalde professionals uit verschillende disciplines;
- Benoem de maatschappelijke organisaties in de wet (gelet op 8.36);
- De voorzitter moet geen raakvlakken hebben met de materie;
- De voorzitter kan niet het alleenrecht hebben om alle leden te benoemen;
- Benoeming en stemmingen worden geregeld in een reglement, maar dit is niet gevonden in de regeling;
- Waarom verkiezingen en niet automatische verlenging van huidige leden met binnen één jaar nieuwe verkiezingen;
- Wettelijke grondslag voor verkiezingen ontbreekt;
- Vage beschrijving van de taken, weinig over rechten;
- Gevraagd wordt of MRS verantwoordelijk is voor informatieverstrekking. Laat het ministerie en Schiphol/LVNL tijdig alle informatie verstrekken;
- Meerdere reacties gaan in om informatierecht: gevraagd wordt hoe het ministerie garandeert dat tijdig informatie wordt gedeeld met de MRS;
- Schipholgroep moet niet in de MRS deelnemen;
- Doe onderzoek naar participatie in de luchtvaart, gefinancierd uit extra taks;
- Laat de economische impact meetellen van het woningtekort;

Luchtvaartsector/bedrijfsleven

- De intentie van een goed participatieplatform wordt over het algemeen gesteund;
- Het zou goed zijn het reizigersbelang te vertegenwoordigen in de raad;

- Het huidige voorstel voldoet niet aan de wet, omdat de sector (en andere pro-formalid BRS/RSG) in het bijzonder niet langer worden betrokken bij de advisering van de minister;
- De beoogde samenstelling van de MRS is eenzijdig en ontbeert de inbreng van partijen wiens belangen afhankelijk zijn van de advisering van de MRS;
- Er is geen betrokkenheid pro-formaleden bij voorgestelde experimenten in het kader van 8.23a;
- De MRS zou niet het enige gremium moeten zijn waar participatie mee zou moeten plaatsvinden;
- Richt een separaat orgaan op voor de luchtvaartsector;
- Het is positief dat invulling wordt gegeven aan advies van Geel. Gemist wordt een bredere context en intentie om beide sporen te formaliseren en bestendingen onvoldoende benoemd;
- Benadruk dat initiatiefnemers de eigen verantwoordelijkheid hebben om participatie vorm te geven;
- Het uitsluiten van personen werkzaam in de luchtvaart is een oneigenlijke grond voor uitsluiting;
- Leg het advies en informatierecht vast, zonder de partijen op te nemen in de MRS.